

สรุปผลการศึกษา

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive study) มีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมโรคตาแดงและหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมกับการป้องกันและควบคุมโรคตาแดงในนักเรียน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มกราคม ถึงเดือนมิถุนายน 2551 จำนวน 219 คน โดยเลือกกลุ่มศึกษาตามเกณฑ์คุณสมบัติที่ตั้งไว้ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อและปัจจัยเสริมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมโรคตาแดง ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการป้องกันและควบคุมโรคตาแดง เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประยุกต์แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ PRECEDE FRAMWORK MODEL มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษานี้ เครื่องมือที่ศึกษาได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา เท่ากับ 0.86 ทดลองใช้กับนักเรียนหอพักชั้นมัธยมปีที่ 1-3 ในโรงเรียนกองแขก ตำบลกองแขก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 ราย เพื่อทดสอบความชัดเจนของข้อความคำถาม จากนั้นนำมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมด้านภาษาก่อนนำไปใช้จริง หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนำผลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นในส่วนของ การวัดความรู้ด้วยสูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน-20 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.7 และแบบสอบถามด้านความเชื่อ แรงจูงใจและการควบคุมป้องกันโรคตาแดงด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.80

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อและปัจจัยเสริมใช้สถิติเชิงพรรณนา หาค่าความถี่ ร้อยละ มัชฐานและพิสัยและหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อและปัจจัยเสริมกับการป้องกันและควบคุมโรคตาแดง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบสเปียร์แมน (Spearman's rank correlation coefficient)

ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมโรคตาแดงในนักเรียนอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ทุกปัจจัยอยู่ในระดับสูง ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยนำ

1.1 ปัจจัยนำด้านความรู้ในการป้องกันโรคตาแดง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในระดับคะแนนสูง ร้อยละ 93.61 ระดับคะแนนปานกลาง ร้อยละ 5.48 และระดับคะแนนต่ำ ร้อยละ 0.91 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3

1.2 ปัจจัยนำด้านความเชื่อในการป้องกันโรคตาแดง กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อในการป้องกันโรคตาแดง คือ ระดับคะแนนสูง ร้อยละ 97.72 ระดับคะแนนปานกลาง ร้อยละ 2.28 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3

1.3 ปัจจัยนำด้านแรงจูงใจในการป้องกันโรคตาแดง กลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจในระดับคะแนนสูง ร้อยละ 95.89 ระดับคะแนนปานกลาง ร้อยละ 4.11 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3

2. ปัจจัยเอื้อในการป้องกันโรคตาแดง กลุ่มตัวอย่างได้ระดับคะแนนสูง ร้อยละ 63.01 ระดับคะแนนปานกลาง ร้อยละ 34.25 และระดับคะแนนต่ำ ร้อยละ 2.74 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4

3. ปัจจัยเสริมในการป้องกันโรคตาแดงกลุ่มตัวอย่างได้ระดับคะแนนสูง ร้อยละ 86.76 ระดับคะแนนปานกลาง ร้อยละ 12.33 และระดับคะแนนต่ำ ร้อยละ 0.91 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 5

4. การปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคตาแดงอยู่ใน ระดับคะแนนปานกลาง ร้อยละ 62.56 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 6

ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อและปัจจัยเสริมมีความสัมพันธ์กับการป้องกันและควบคุมโรคตาแดงในนักเรียน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับต่ำ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยนำด้านความรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคตาแดงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 7

2. ปัจจัยนำด้านความเชื่อมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคตาแดงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 7

3. ปัจจัยนำด้านแรงจูงใจมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคตาแดงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 7

4. ปัจจัยเอื้อมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคตาแดงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 7

5. ปัจจัยเสริมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคตาแดงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 7

จากการศึกษาพบว่าทั้ง 3 ปัจจัยดังกล่าว มีความสำคัญต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการป้องกันและควบคุมโรคตาแดง ดังนั้น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ครู ผู้ปกครอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวที่เป็นสาเหตุทำให้นักเรียน หรือเด็กในชุมชนสามารถปฏิบัติตนในการป้องกันและควบคุมโรคตาแดงอย่างถูกต้องและไม่เกิดการแพร่ระบาดของโรค ด้วยการให้สุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพในประเด็นปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้ ความเชื่อ แรงจูงใจ ปัจจัยเอื้อและปัจจัยเสริม อันจะส่งผลให้ลดอัตราการป่วยด้วยโรคตาแดงของนักเรียนลงได้และไม่เกิดการแพร่ระบาดของโรคตาแดงในโรงเรียนหรือชุมชน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ด้านการปฏิบัติกรพยาบาล ในบทบาทพยาบาลชุมชนสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปดูแลสุขภาพของนักเรียนในชุมชน เช่น การจัดทำโครงการล้างมือที่ถูกต้องเพื่อป้องกันโรคตาแดง การให้สุขศึกษาที่เหมาะสมกับเวลาการระบาดของโรคตาแดง การให้สุขศึกษาก่อนเกิดการระบาดในช่วงฤดูฝนและสามารถนำผลการศึกษานี้มาใช้ประกอบในการหาแนวทางและการวางแผนการพยาบาลให้นักเรียนมีพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคตาแดงให้เหมาะสมและถูกต้อง

2. บทบาทของทางโรงเรียน แม้ว่าปัจจัยเอื้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ยกเว้นห้องอาบน้ำ ผ้าเช็ดมือและสบู่ ควรมีการพัฒนาเนื่องจากการอาบน้ำเป็นการตักอาบจากอ่างน้ำหรือถังน้ำเดียวกัน ควรเปลี่ยนเป็นอาบจากฝักบัว ควรจัดหาผ้าเช็ดมือที่เพียงพอและมีการเปลี่ยนผ้าเช็ดมือทุกครั้งเมื่อเริ่มชุ่มและจัดหาสบู่สำหรับล้างมือในห้องน้ำทุกห้องให้เพียงพอ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินขั้นตอนต่างๆโดยใช้ PRECEDE - PROCEED MODEL ให้เต็มรูปแบบ ทั้ง 9 ขั้นตอน

2. ควรมีการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย เช่น ปัจจัยนำและปัจจัยเอื้อ ปัจจัยนำและปัจจัยเสริม ปัจจัยเอื้อและปัจจัยเสริม